

PDF Compressor Free Version

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)
نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۰

گروه آموزشی: اپتومتری

علوم توانبخشی

دانشکده:

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی ارشد - رشته اپتومتری

نام درس: سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی تعداد واحد: ۱ نوع واحد: نظری- عملی پیش‌نیاز: کامپیوتر
زمان برگزاری کلاس: روز: شنبه ساعت: ۸-۱۰ مکان برگزاری: دانشکده توانبخشی
تعداد دانشجویان: ۶ مسئول درس: دکتر عبدالله فرزانه مدرس: دکتر عبدالله فرزانه

شرح دوره: (لطفا شرح دهید)

پزشکی علمی است مبتنی بر اطلاعات بخش اعظم اقدامات کلینیکی بر اساس جمع‌آوری اطلاعات مربوط به بیمار، پردازش اطلاعات جمع‌آوری شده و سرانجام اقدام بر مبنای آن صورت می‌گیرد. بدیهی است که یک سیستم درمانی باید سیستمی مطمئن (Safe)، بیمار مدار (Patient-Centered) و مبتنی بر شواهد (Evidence-Based) باشد، در حالی که ما همچنان شاهد گزارشاتی در مورد اشتباهات پزشکی، به خطر افتادن جان بیماران و افزایش هزینه‌های مربوط به خدمات بهداشتی و درمانی می‌باشیم. از دیگر مسائلی که در حیطه علوم پزشکی همواره وجود داشته و همچنان لاینحل باقی مانده، آن است که اطلاعات در این حیطه هرگز بطور کامل مورد استفاده قرار نگرفته، در حالی که کاربردهای مختلف فناوری اطلاعات توان بهبود وضعیت بهداشتی و درمانی و حل مسائل موجود را دارند. به این ترتیب، بسیاری از روش‌های مورد نیاز برای حل مسائل مربوط به اطلاعات در حیطه علوم پزشکی، به استفاده از کامپیوتر و فناوری‌های وابسته، و یا به عبارتی، به اطلاع‌رسانی پزشکی (Medical Informatics) منتهی می‌شود. در هر حال، پیشرفت‌ها و تحولات سریع در فناوری اطلاعات، عامل اصلی معرفی اطلاع‌رسانی پزشکی به عنوان یک رشته علمی شده است.

پیشرفت سریع تکنولوژی و فن‌آوری اطلاعات روز به روز چشم‌اندازها و افق‌های روشن‌تری را جهت تسخیر قله علمی و فنی و حل مشکلات و مسایل بشر آرایه می‌کند و تک‌تک افراد و آحاد جامعه را به تلاش مضاعف در کسب مهارت‌های رایانه‌ای و کاربرد آنها در سایر علوم ملزم می‌سازد به نحوی که امروزه افراد ناتوان در بکارگیری فن‌آوری‌های جدید رایانه‌ای را بی‌سواد تلقی می‌کنند. از سوی دیگر گسترش و توسعه کتابخانه‌های الکترونیکی بر همه افراد به ویژه دانشجویان این ضرورت را ایجاد نموده که با آخرین پیشرفت‌ها در زمینه کامپیوتر و اطلاع‌رسانی آشنا شوند. انتظار می‌رود. فراگیران در پایان دوره، با مفاهیم پایه اینترنت و انواع ابزارهای جستجوی در محیط وب؛ استراتژی و شیوه علمی جستجو، انواع بانک‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی و داخلی در حوزه علوم پزشکی، مجموعه مجلات و کتب الکترونیک تخصصی که مشتمل بر گایدلاین‌های گزارش نویسی استاندارد در انواع مطالعات پزشکی است آشنا شده و در نهایت بتوانند اطلاعات کسب شده در این درس را در زمینه آموزش و پژوهش در رشته اپتومتری و علوم بینایی به کار برند.

هدف کلی: (لطفا شرح دهید)

هدف از این دوره آشنایی با مفاهیم اساسی در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و کسب مهارت و توانایی در استفاده از انواع موتورهای جستجو، پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی و خارجی، مجلات و کتب الکترونیک، شبکه‌ی Equator و نرم‌افزارهای Endnote و SPSS می‌باشد.

PDF Compressor Free Version

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

انتظار می‌رود فراگیران در پایان دوره توانایی‌های زیر را دارا باشند:

- کلیات کار با کامپیوتر و مفاهیم اساسی در فناوری اطلاعات
- استفاده از موتورهای جستجوگر
- آشنایی با روش‌های جستجو
- آشنایی با شاخص‌های رتبه‌بندی مجلات و مقالات
- روش بررسی مجلات ایندکس شده در ISI
- جستجوی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی
- جستجوی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی
- جستجوی در مجلات الکترونیک حوزه‌ی علوم پزشکی و تخصصی رشته اپتومتری
- نحوه ارسال مقالات به مجلات و پیگیری نظرات داوران
- توانایی استفاده از نرم‌افزار اندنوت (Endnote)
- توانایی آنالیز داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS
- استفاده از شبکه‌ی Equator
- آشنایی با پایگاه‌های PRIZMA و STROBE, Consort

شیوه‌های تدریس:

- سخنرانی سخنرانی برنامه‌ریزی شده
بحث گروهی یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
پرسش و پاسخ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

وظایف و تکالیف دانشجویان: (لطفاً شرح دهید)

وسایل کمک آموزشی:

- وایت برد تخته و گچ
پروژکتور اسلاید
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

- آزمون میان ترم ۳۰ درصد نمره
آزمون پایان ترم ۴۰ درصد نمره
انجام تکالیف ۲۰ درصد نمره
شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

PDF Compressor Free Version

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

نوع آزمون

تشریحی پاسخ کوتاه چندگزینه‌ای جور کردنی صحیح- غلط

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفاً نام ببرید):

- منابع انگلیسی:

1- Shortliffe EH, Perreault LE, Wiederhold G, Fagan LM. Medical informatics: computer applications in health care: Addison-Wesley Longman Publishing Co., Inc.; 1990.

منابع فارسی:

- حسن زاده، م. نویدی، ف. (۱۳۹۰) منابع اطلاعاتی در حوزه ی علوم پزشکی و سلامت. تهران: نشر کتابدار.
- گایدلاین استفاده از هر پایگاه که در راهنمای پایگاه موجود می باشد.

PDF Compressor Free Version

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

جدول هفتگی کلیات ارائه‌ی درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	تاریخچه، مبانی، مفاهیم و کاربردهای اطلاع رسانی پزشکی	دکتر عبدالله فرزانه
۲	آشنایی با استراتژی‌های جستجو- آشنایی با شاخص‌های رتبه‌بندی مجلات و مقالات علمی - روش بررسی مجلات ایندکس شده در ISI	دکتر عبدالله فرزانه
۳	جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی مانند ایرانداک (IranDoc)، سید (SID)، ماگیران (Magiran)، مدلیب (Medlib) و ایرانمدکس (Iranmedex)	دکتر عبدالله فرزانه
۴	جستجو علمی در موتورهای جستجوی عمومی	دکتر عبدالله فرزانه
۵	جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی گوگل اسکالر (Google scholar)	دکتر عبدالله فرزانه
۶	جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی کاکرین (Cochrane)	دکتر عبدالله فرزانه
۷	جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی اسکوپوس (Scopus)	دکتر عبدالله فرزانه
۸	جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی پابمد (Pubmed)	دکتر عبدالله فرزانه
۹	روش جستجو در سرویس درخت‌واره MeSH	دکتر عبدالله فرزانه
۱۰	نحوه ارسال مقالات به مجلات معتبر و پیگیری نظر داوران	دکتر عبدالله فرزانه
۱۱	آشنایی با نرم‌افزار اندنوت (Endnote)	دکتر عبدالله فرزانه
۱۲	آشنایی با نرم‌افزار اندنوت (Endnote)	دکتر عبدالله فرزانه
۱۳	آشنایی با نرم‌افزار تجزیه و تحلیل داده‌ها SPSS	دکتر عبدالله فرزانه
۱۴	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی اکواتور (Equator) و نحوه‌ی جستجوی مقالات در آن	دکتر عبدالله فرزانه
۱۵	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی Consort و نحوه‌ی جستجوی مقالات در آن	دکتر عبدالله فرزانه
۱۶	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی STROBE و نحوه‌ی جستجوی مقالات در آن	دکتر عبدالله فرزانه
۱۷	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی PRISMA و نحوه‌ی جستجوی مقالات در آن	دکتر عبدالله فرزانه